

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Mesta in slov. okraji.

(Konec.)

Mesto Celje torej ni opravičeno, da je občutljivo v narodnem oziru, samo radi tega, ker je prišlo v manjšino. Mesto Celje ima prebivalcev nekaj nad 5000, okraj pa mnogo nad 30.000. Zakaj bi toraj morala biti večina v okrajnem zastopu nemška? To ni primerno niti številu stanovnikov, niti davčnemu bremenu, ki pripada gotovo v veliko večjej množini na deželo, kakor pa na mesto Celje.

Iz vsega tega sledi, da je ta zakon, kakor ga imamo pred seboj, gotovo mrtvo rojeno dete. To nič ne pomaga, če smo tukaj v deželni zboru pri glasovanju v manjšini. S tem nikakor ne boste mogli doseči, da ne bi Slovenci vedno in povsod na to pazili, da bodo dobili pri volitvah večino.

Poročilo se glasi tako, kakor da bi bil ta napor kaj krivičnega. Tako rekoč, tožijo nas, kakor da bi bili hudodelniki, ker skušamo spraviti pri volitvah naše može v razne zastope. Toda to me pusti čisto hladnega, ker s tem storimo le svojo dolžnost. Zakaj bi se neki pustili od Nemcev nadvladati? S časom bode že prišlo do pravega razmerja. Kdor bode pridnejši, vrlejši in vztrajnejši, ta bode tudi zmagal. Če bode to nemški ali slovenski živelj, — to bode določila prihodnost, — tega ne vem. Sedaj le to vem, da mi Slovenci, hvala Bogu, tudi napredujemo in ne obstojimo nikdar. Ta medsebojni boj ima pa tudi, če ga prav vojujemo, svoje dobro!

Če bi ne bilo strank, ne bilo bi medsobnega nadzorovanja, in tudi to je dobro. Pač pa ne sme postati ta boj, to naj si zapomnijo vse stranke, nikdar osoben, potem tudi ne bode tolike zagrizenosti in sovraštva. Človek lahko postane občutljiv, če je vaju le zmage, pa mahoma podleže, to že razumem. Če smo pa mi bili tolikokrat premagani, nismo bili tako občutljivi. Mislili smo si, bomo že še prišli sku-

paj in smo z nova pričeli delati za svojo pravično stvar. Pri 2., 3. ali 4. volitvi pa slednjič vendar zmagamo.

Mislimo si, da živimo v ustavnej državi in imamo volilne zakone in da moramo torej skušati, da živimo narodno, kolikor mogoče, častno. Tudi v preteklem letu ste zmagali čez nas pri glasovanju o jeziku v zemljiščnih knjigah. Toda nam ni čisto nič škodovalo. Deželni zbor se je pokazal nam nasprotnega in je pohvalil deželni odbor za njegovo delovanje, ki je bilo naperjeno proti našemu jeziku. Visoki deželni zbor je pa tedaj prekoračil svojo pravno moč, ker je skušal preprečiti, da bi mi dobili na slovenske uloge tudi v zemljiščnih knjigah slovenske uknjižbe, mi pa že vendar uživamo dotedanje pravice v zemljiščnih knjigah, in je ne bomo več izpustili. Danes je pa reč ravno taka. Jaz vem, kako boste glasovali, pa tudi vem za svojo osobo prav gotovo, da je čisto nemogoče, da bi dobil tak postavni načrt najvišje potrdilo.

Opozarjam vas pri tem na Češko, kjer so tudi okrajni zastopi. Tem ste izloženi iz okrajne zaveze samo mesti Praga in Hep. Plzno pa in Budejevice, mesti s prebivalci nad 20.000, ste v okrajni zavezi. Kako pa se more resno misliti na izločenje tako majhnih mest, kakor ste Ptuj in Celje, kako naj bi se njima izročila okrajna uprava, tega si ne morem jasno predstavljati.

Najmanje mogoča pa je izločitev v takej postavnej obliki, ker se mora premnogo reči poprej urediti, predno mora tak zakon postati pravomočen in spoznalo se bode, da ste Celje in Ptuj veliko premajhni za izločitev.

Zaradi tega pričakujem sicer čisto mirno glasovanje, toda menim, da se naj, kolikor mogoče, izogiblje visoka zbornica sklepov, ki so protipostavni in se nikakor ne morejo strinjati z državnimi zakoni, ker je to proti dostojnosti zbornice.

Jaz glasujem, se vé, da za odklonitev tega zakona! (Dobro, dobro! na desnici.)

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

Letos po smrti rajnega kneza so se tedaj nadškof Solnograški poslužili stare pravice ter so izpolnili svojo dolžnost, da so naši osiročeni škofiji dali novega višjega pastirja. Bili so se tudi precej svojega dela lotili. Že ko so prišli pokopat rajnega škofa, tirjali so od velečast. stolnega kapitola, naj jim imenuje vsak stolni korar troje imen duhovnikov, ki bi bili vredni in sposobni zasesti lavantinsko škofijsko stolico. Stolni korarji so jim v zapečatenih listih povedali svoja mnenja. Kakor smo slišali, tirjali so nadškof isto od sosednjih škofov.

Potem smo začeli uganjati, kdo da bode škof. Ta je tako modroval, drugi je inace ugal, tretji je prvima ugovarjal, četrti je svojo trdil in peti je vsem prejšnjim štrnje zmesal, a nikdo ni vedel nič pravega. Nekateri nemški časniki so vse mogoče in nemogoče kandidate imenovali, da bi se potem lahko ponašali, da so imeli med svojimi pravo ime.

Kar jih je pa modrih bilo, ti so djali, da prej ne verjamejo nobene, dokler Solnograd ne izpregovori. Bilo je začetkom meseca oktobra, ko nam slednjič nadškof uradno naznanijo, da so izvolili preč. g. dr. Mih. Napotnika, c. kr. dvornega kapelana na Dunaji, lavantinskim škofom. Ob enem so odločili den 24. oktobra za kanonični proces, 26. oktobra za slovesno potrjenje in 27. za posvečenje novega škofa.

Kakor je škofovska čast visoka, apostolska, tako so tudi obredi in svečanosti, po katerih se nov škof stavi, jako slovesne in pomembne.

Novi škof so trebali troje svedokov, ki so pred Solnograškim nadškofom pričali o življenju, vedenju, učenosti, pravovernosti, o službovanju in o enakih okoliščinah novega škofa. Izvolili in naprosili so si pa za priče mil. g. stolnega dekana Orožna, mil. g. prelata Kosarja in veleč. g. špirituala Hribovskega. Imenovani gospodje se toraj peljajo na Dunaj po izvoljenega škofa in ga sprevažajo v Solnograd. Sam nadškof so jih na kolodvoru preprijazno sprejeli in so vse povabili v svojo škofijsko palačo na stanje.

V četrtek, dne 24. oktobra se je potem v domači škofijski kapeli vršil kanonični proces. Omenjene priče so najprej prisegle, da bodo pravico in resnico govorile in na pismena prasanja po svoji najboljši vesti odgovarjale.

Med tem pa, ko so se v Solnogradu obožali na slovesno potrjenje, prihajali so od vseh strani v Solnograd lavantinski duhovniki, da se udeležijo slovesnosti ter tako počasté novega svojega vladiko. Razven omenjenih trojih gospodov so bili v Solnogradu veleč. gg. prošt Modrinjak, kanonik dr. Gregorec, prof. dr. Feuš,

dekan Mikuš, župniki Črnoša, Bezenšek, Hržič, Voh, Slekovec, kapelani Majcen, Šoštaric, Hrastl in špiritual Hytrek. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Zajči zobje.

V predzadnji števec „Slov. Gosp.“ se priporoča, naj se drevje omaže z mažo, katera se napravi iz $\frac{1}{3}$ apna, $\frac{1}{3}$ frišnega kravjeka in ilovice, z gnojnico pomeša in z žolcem polije.

Dovolim si tukaj nekaj dostaviti. Na deželi se žolča ne more vselaj zadosti dobiti, zato je najbolje, da se v štacuni kupi za par krajcarjev smole „ožanta“, in ta se mora skuhati, da dobro prevreje, potem se prilije in dobro premeša. Če se s to zmesjo dobro vsuhem vremenu pomažejo drevesca, ne bode jih gotovo zajec oglodal.

S tako mažo mažejo tudi drevesca za državno tržaško cesto in nikjer nobenega zajci ne oglodajo.

Kdor tega ne stori, naj drevesca dobro s slamo povije in naj ne stavi upanja, da bi mu moral najemnik lova škodo povrniti. Imel bi le sitne tožbe in komisijone, za katere bi moral naposled vsak tožnik sam stroške plačati in na sadnem drevju bi imel škode, katero zajci napravijo, še veliko.

Nekaj o gozdu.

Za gozde se pri nas prav malo stori, samo le seka se, pa malo novih naseje ali s sadikami posadi. Drva so čedalje dražja in naši potomci bodo to britko čutili, če bi mi gozde v nemar pustili. Srečen je gospodar, ki ima drv dovolj, pa britko čuti oni, kateri jih mora kupovati. Ne bom našteval, koliko haska nam gozd donša, ker to je vsakemu znano, le nekaj hočem nasvetovati, kako naj bi si gozde poboljšali. Država ima posebne drevesnice, kjer goji gozdna drevesca in jih potem gospodarjem po nizki ceni prodaja dve ali triletne smrekove po 1 fl. 60 kr., meceseljnovce in borove pa po 2 fl. tisoč. Ubožnim gospodarjem jih daje tudi brezplačno, če prošnje z ubožnim listom, katerega županstvo potrdi, gozdarskemu uradu predložijo. Za embalage in skapanje pa mora vsaki še 50 kr. za tisoč in vožnjo plačati. Dobro bi bilo, ko bi vsaka občina napravila svojo gozdno drevesnico. To celo malo stane. Pri gozdu v zavetju na solnčnem kraju se skoplje ali vsaj globoko preorje primerni del in v spomladi meseca aprila s semenom poseje. Čez leto naj se rastlinam plevel odstrani in drugo leto v jesen ali na spomlad so rastlinice za presajenje godne. Sadi naj se v □ meterske vrste. Za oral je treba 3—4 tisoč rastlin.

Pri sajenji naj se koreninice lepo razpro-

stirajo in tako globoko sadijo, kakor so poprej stale, in dobro pritrldijo. Sadi naj se meseca sušca in aprila, dokler še ne poganjajo.

Vsako drevo, katero se v gozdu poseka, naj se brž z novimi sadikami posadi.

Tudi za njive, katerih ne moraš gnojiti in ti zato malo dobička donajajo, je bolje, da se s sadikami posadijo.

Da se živina po novih nasadih ne sme pasti, to se samo ob sebi razume. F. P.—k.

Uši pri živini.

Živina ima tudi po zimi sovražnike. Če je ne snažiš zadosti, kmalu bo drobnica ušiva in začne hirati. Treba jo je skrbno snažiti, skrbeti za topel hlev in mehko, snažno nasteljo. Če zapaziš uši, ugonobiš jih najlože, da 1 del petroleja, 3 dele saj in 3 dele vode vkupaj premešaš in ušive dele po ušesih in tilniku vribaš. Sam petrolej in živo srebro pa je močno škodljivo.

Sejmovi. Dne 15. decembra pri sv. Lovrenci v Prišlinu. Dne 16. decembra pri sv. Križtik Slatine. Dne 17. decembra v Ljutomeru. Dne 18. decembra v Imenem (za svinje).

Dopisi.

Iz Maribora. (Lepa svečanost.) Ličen tiskani poziv iz tiskarne sv. Cirila nas je na praznik čistega spočetja Marijinega vabil v naše dijaško semenišče. Čestito ravnateljstvo je namreč priredilo svečanost ter dalo odgovorcem prijetno priložnost, da so se dostojno poklanjali in priporočali novemu višjemu svojemu pastirju in gospodarju. Blizo ob petih zvečer se je okoli prem. kneza in škofa zbralo izborna društva. Omenimo stolni kapitol, profesorje bogoslovja, ravnateljstvo duhovnega semenišča in bogoslovce, ravnatelja in več profesorjev c. kr. gimnazija itd. Točno ob petih se začne svečanost. Jedro pozdrava, katerega je govoril v ubranih besedah nadepoln osmošolec, je bilo: zahvala ranjemu knezoškofa za njih očetovsko ljubezen do semenišča in ponižna prošnja do sedanjega premil. knezoškofa, naj bode njih srce odprto semenišču, kakor je odprto njim srce vseh, ki so sedaj v semenišči in bode gotovo tudi vseh, ki jih vzprejmo še posej v semenišče — v hišo, v katero, pravi, da — „vihar ne seže,

Prepir ne seže tukaj k nam,
Preveva mir pokojne veže,
Preveva ves preljubi hram,
In mlada srca nam navdaja
Veselje, ljubav, sladki mir“.

Potem so se menjale jako mične in prijazne slovenske in nemške pesmice, ki jih je vodil več sedmošolec in popeval lepo mešani

kor semenišča. Nas je zlasti očarala pesem „Naše gore“. Na to so igrali semeniščani gledališčno veselo igro. Bilo je kaj smeha, zlasti, kedar je muhast sluga bogatina „Murnela“ nastopil. Po igri pridejo v procesiji vsi semeniščani; držeč goreče sveče v rokah, obstopijo višjega svojega pastirja ter jih prosijo blagoslova. Kako so knezoškofa dijaki v treh jezikih pozdravljali, tako so se njim prevzvišeni knezoškof tudi v treh jezikih zahvalili. Rekli so, da se veselijo na pomočnike v božjem vinogradu, ki bodo iz semeniščanov izrastli; opominjali so mladeniče, da naj lepo, nedolžno živijo, zlasti pa se naj tudi marljivo učijo in na tenko vbogajo. H koncu jih tudi blagoslovijo iz globočine svojega srca. Ko so nam semeniščani še zapeli „Lehko noč“, morali smo se začeti domu spravljati. Semeniščanom pa naj pač plati Bog ves trud, sicer pa jim je bilo neko plačilo že tudi izvrstno izpeljanje bogatega vzporeda.

Iz Kapel blizo Brežic. (Veselje in žalost.) Ni davno, kar se je bralo, da je pri nas bila volitev župana, in da je bil izvoljen veliki pristaš Nemcev za župana, in z veliko muko, ker je imel mnogo posla, preden je pridobil stranke za-se. Tega mu je tudi bilo treba, dosti sladkih obljub in dosti jedi in pijače in tudi zvijače. Lovil je na vse moči pooblastila in še celo se je zatekel gori v Pišcece, da je od neke nemške vdove dobil pooblastilo. Stori se je pač vse, kar se je le moglo; namesto okrajnega komisarja si je najel g. Potočnika, najhujšega sovražnika vsega, kar je narodno, češ: ako bo kateri omahoval, pa ga bo omenjeni gospod ostro pogledal in to ga bo prestrašilo, da bo zvest nemčurškim zvijačam ostal. Naši „roti“, kakor tudi župan, so že visoko glavo nosili in ponosno se bahali, kako slavno da so zmagali. Bolj so bili ponosni, kakor slavni general Filipovič, ko je Turke premagal. Ali s to zmago še niso krone dosegli, kajti c. kr. okrajno glavarstvo je reklo: Vi morate še enkrat voliti: vaša volitev je neveljavna. Kar okupnilo jih je, ko so izvedeli, da je njih trud ves zastonj za zdaj. Zares usmiljenja vreden je naš g. župan, možič se je že čisto do dobrega bil oddehnal in si je gotovo mislil: No, zdaj sem že za tri leta zopet varen s svojo nemško omiko med ubogimi Slovenci. Toda nemčur obrača, Bog pa obrne. Zdaj bo se moral gosp. župan zopet na novo truditi in svoje janičarje za nov boj vaditi, ako hoče krono zmage doseči. Ako si vse noge izrabi in če tudi vedno župan ostane, tega pa ne bo dosegel, da bi našo faro ponemčil. Njega volijo nekateri in to ne iz lastnega prepričanja in po svoji volji, kakor to volilni red zahteva, ampak vsled zapeljave po mešetarih. Vem pa gotovo, da ne bo pri prihodnji volitvi manjkalo takšnih lačenbergerjev, ki sline cedijo po judeževi jedi

in pijači. Gotovo se jih veseli mnogo nove volitve, samo zato, da jim bo zopet kdo lačni želodec napolnil. Sram pač bodi vsakega, ki daje svoj glas za jed in pijačo in tako drugim občanom sramoto dela! Neki govorijo, da mora ta biti župan, ker zna dobro nemški in si je z gospodi znan, celo vinski brat. Jaz se dobro spominjam, da sta bila pred tem županom dva župana, ki sta za silo svoje ime podpisala, in sta še imela s kordonom dovolj posla, ali zdaj, ko imamo visoko učenega gospoda za župana, tudi ni naša občina nič na boljem. (Konec prih.)

Od Savinje. (Naši sosedje.) Da so nepremišljeno ravnali Braslovčani, ko so pri zadnjih občinskih volitvah večino starih, nevstražnih in delavnih mož na strani pustili ter vsled prigovarjanja neke stranke, ki se vedno ob času volitve za narodno delo, volili nove zastopnike, pokazalo se je kmalu. Občinske priklade povišale so se za dve tretjini, stranski dohodki občine zmanjšani so bili zdatno, kakor n. pr. pri oddaji sejemnine. Vožnja naše zloglasne brizgalnice na sprehod v Ljubljano gotovo ni malo stala. Dobili smo tudi novega občinskega sluga s krasno obleko, na katerej se leskečete črki „G. F.“, in to menda pomeni: „Gemeinde Frasslau“. Povsodi so narodni občinski zastopi odločno ugovarjali in se pritoževali proti ukazu deželnega šolskega sveta gledé nemškega puka v šoli, naš občinski zastop pa je ostal v tej važnej reči čisto tih; saj tudi ni smel ničesa ziniti, to bi ne bilo nekemu gospodu všeč. Zadnjič imeli smo volitve v okrajni zastop Vranski in na veliko začudenje pokazali so se med izvoljenci možje (ako jih smemo tako imenovati), katerih gotovo zastopniki ostalega okraja ne bodo veseli. Čudno bode, ako se ne izvoli še kedaj tak, ki ima predolge prste, ali pa tak, ki je zopet skozi in skozi brezverec (ima še lahko druge grehe nad seboj) ter je dalje časa v spokorni hiši preživel. Tam se je pa lahko kje toliko koristnega naučil, da sedaj pri občini zvonec nosi. Obadva bila bi zagrizena nemškutarja, kakor je pri tacihi ljudeh že navada. Da taki možaki v občinski odbor pridejo, treba samo v prijaznosti biti z upljivimi ljudmi ali pa v sorodu in kumstvu. Bodimo torej pri prihodnjih občinskih volitvah dovolj oprezni, posvetujmo se o tej važnej zadevi z našimi prečastitimi dušnimi pastirji, ne gledajmo na tiste, ki nam ponujajo kupico vina ali grižljaj pečenke in volimo tiste, katere bodo nam naše gospodje priporočevali!

Iz Celja. Katoliškemu podpornemu društvu za vzdrževanje šole šolskih sester v Celji so blagovolili darovati, oziroma letnino plačati sledeči p. n. udje: Dva neimenovana 150 gld., Iv. Gaberšek, taj. okr. zast. 10 gld., Ant. Ribar, župnik na Planini, Kmecl Fr., posestnik v Celji, po 5 gld., Jak. Planinšek, duh. v pok., Gabere

Mart. kapl. na Vranskem, po 4 gld., Lipovšek Fr. pos. v Medlogu, Krišpin Krišpinovič nad Laškim, Zupanc Jos., cerkv. v Celji po 3 gld., Gobec Miha posestnik na Babnem, Hudovernik Leopoldina, gosp. v Celji, Lipovšek Jozefa, posestnica v Medlogu, Berglez Jan., žup. v Artičah, Šijanec Alojzij, žup. v Negovi, Kmecl Mat, krojač v Celji, Ostrožnik Lucija, posest. v celj. okolici. Škraber Miha, posestnik na Lavi, Hrašovec Jurij dr., odvetnik, Šah Matija, čevljar, Rotnik Blaž, duh. v pok., Kager Ferd., pasar v Celji, Dimec Ana, posestnica, Herič Tezija, Šmid Jan, bukv. Celji, Urek Andrej, župnik na Polzeli, Jurčič Jož., župnik v Dramljah, Rom Nace, kaplan v Novi cerkvi, Vrečer Ap, posestnica v Vojniku, Baloh Janez, posestnik na gornji Hudini, po 2 gld., Celjska Posojilnica 100 gld., Konjiška in Makolska po 20 gld., Mikuš Fr., dekan in nadžupnik v Konjicah, Mikuš Val., kaplan v Konjicah, po 5 fl., Cernenšek Fr., kaplan v Vidmu, Schellander Antonija, gosp. v Celji, Schellander Ljud., urad. v pok., Pfeifer Neža, Rančigaj Mar., posestnica v Celji, Žičkar Jože, župnik v Vitanji, Štuler Jozefa, hiš. v Celji, Reich Ant., oficijal v Gradcu po 2 gld., Prešern Jan., žup. v Koprivnici 4 gld., Jazbec Rozalija, kuh. 3 gld. Več skupaj 18 gld. 24 kr. Bog plati vsem!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor vsako leto, tako so tudi letos nemški in drugi liberalci trobili v tem času, ko ni bilo posvetovanja drž. zbora na Dunaji, v svet, da se gotovo razbije „železni obroč“ t. j. edinstvo vseh nemških in slovanskih drž. poslancev, ki stojé doslej, tako v celem, na strani sedanje c. kr. vlade. Na srečo cesarstva pa se to ni izgodilo, ampak „železni obroč“ drži še dalje in upamo, da tako dolgo, dokler se ne odpravi ali vsaj popravi vse, kar so skovali prejšnje čase liberalci na škodo države. — Novi župan na Dunaji, dr. Prix je dobil najvišje potrjenje in tako bode še delovala liberalna večina v mestnem zastopu na dalje ter žela pohvalo judov in freimaurerjev. Upajmo, da se popne v njem kršč. manjšina kmalu že do večine! — Izvolitev F. Hagenhoferja iz okraja Hartberg-Weiz v drž. zbor je brž čisto gotova in z njim dobijo štajarski nemški konservativci vestnega poslanca in bode on, kakor pravi, tudi do drugih narodov pravičen. To že, ali knez Liechtenstein ne bode. — Blizo Gradca je bojda troje slov. učiteljev na nemških ljudskih šolah in to peče naše Nemce neznano hudo. Če je to krivica, kaj čemo pa mi potem, ko imamo toliko nemške gospode po šolah in uradnijah in to take, ki ne zna slovenski? — Na Koroškem mislijo slovenski rodoljubi na to, naj se ustanavlja, kjer je le mo-

goče „politično-gospodarsko društvo“. Tako bi dajalo v resnici s časom lahko koristi na dve strani: v političnih in gospodarskih rečeh. — Po nekaterih krajih živi več ljudi v „divjem zakonu“ in to na veliko pohujšanje in škodo poštenih kmetov. Tu bi bilo pač treba, da poseže gospôda iz Celovca med nje, veliko bolj, kakor da se ustavlja slov. šoli. — Kranjski dež. zbor je vzprejel postavo, vsled katere se vzviša učiteljem na ljudskih šolah plača, ali vsem ni storil dež. zbor po volji, tistim ne, ki dobijo najnižjo. No visoka le-ta, 330 gld., v resnici ni. — Razpor med Slovenci na Primorji se vleče še naprej, najbrž pa ne čez novo leto. Kakor se kaže, krive so ga najbolj osebne mržnje in to je dovolj žalostno. — Novi ces. namestnik v Trstu ni nič kaj tamošnjim Slovencem po godu, vendar pa se jim dozdeva, da bode vsaj bolji, kakor je bil Depretis. — V Buzetu, mestu v Istri, imajo sedaj hrv. odvetnika, dr. Trinajstiča. Njegovi italijanski tovariši niso ga veseli, tembolj pa hrv. ljudstvo v celem okraji. — V Zagrebu dela vlada z vso silo na to, da dobi njena stranka pri bližnjih volitvah večino v mestnem zastopu. No to ni čudno, ali čemu priporoča najbolj žide in druge može, čijih imena niso hrvaška, volilec? To je gotovo čudno. — V ogerskem drž. zboru je skrajna levica, t. j. poslanci, katerim še je minister Tisza premalo Madjar, sedaj izpoznala, da to ni resnica in torej misli, da jej ni treba več siliti va-nj, naj odstopi. Kdo se naj ne smeje pri tem?

Vunanje države. Ruski poslanih Izvolski biva sedaj v Rimu ter se pravi, da je sedaj pogodba sv. Očeta z ruskim carom gledé kat. cerkve v Rusiji že blizu gotova. — V italijanskem drž. zboru se dela postava, ki vzame kat. duhovščini pravico do uprave pobožnih ustanov ter jo daje samo državi. Italija stori s to postavo eno krivico več kat. cerkvi, sebi pa menda z njo ne pomaga veliko ali, kar je verjetno, hodi njej za to, da se polasti denarja, kar ga leži v pobožnih ustanovah. — Francozi še niso pozabili vojske z Nemci in radi bi jim povrnili „tepeško“, ali sami so za to preslabi, zaveznika pa ni od nikod. Vsled tega pa gledajo v novem času prek Nemčije v Rusijo in častijo Ruse čisto posebno, ako pride kateri na francoska tla. Dokler je republika v Franciji, pa ni misli, da stopi ruski car v zavezo z njo. — Gladstone, vodja anglijskih liberalcev, kaže sedaj, da ima veliko upanja, da dobi njegova stranka v prihodnjih volitvah večino. Ako se to izgodi, postane predsednik v ministerstvu in tedaj hoče podati kat. Ircem vsaj tistih pravic, ki so jim najbolj potrebne — v cerkvi in v posestvu. — V nemških pokrajinah, kjer se nahaja veliko premogovih jam, v Vestfaliji začno delavci novi

„strike“, to pa vsled tega, ker jim doslej uradnije ne dovolijo nobene olajšave pri delu, pa tudi plačilo se jim ne vzviša, kakor si ga želijo. — Cesar Viljem je sopet na potovanji, sedaj ob reki Rhein. V Frankobrodu so ga vsprejeli posebno veličastno. — Ruska vlada je ukazala, da velja poslej v baltičkih mestih, kjer so iz večine Nemci doma, ruski za uradni jezik. Tega pa menda ni bilo treba; to je sila in ne more iz nje priti kakih koristi. — V Rumuniji, mali državi ob naših vzhodnjih mejah, so izpoznali, da je tudi njim na škodo, ako ne pride k malu do trgovinske pogodbe z našim cesarstvom. Da so jo kedaj razdrli, tega pa so bili krivi najbolj naši judje na Dunaji in v Pešti. Pošiljali so v Rumunijo slabo blago za drage denarje. — Sobranje ali drž. zbor v Bolgariji je potrdil pogodbo gledé posojila 30 milj., ki jim ga ponuja naša „Länderbank“. — Sedanja srbska vlada obdolžuje ministra za finance, dr. Rakiča iz poprejšnje vlade, da je na večih straneh delal na škodo države. Na tožnjo klop pa ga za to vendar le ne bodo djali. — Turška vlada hoče na otoku Kreta nekaj storiti za tamošnje kršč. ljudstvo, toda nas obhaja strah, da mu bodo novotarije, ki jih namerava vpeljati na otoku, le na škodo. Turek ostane Turek, če tudi dela ponudbe! — V Abisiniji, v Afriki, je bila dne 2. decembra sreča mila cesarju Meneliku ter je njegova vojska do dobra natepla krdela njegovega nasprotnika. — Republika v Braziliji, v južni Ameriki, ne bode se tako na lahkem vzdržala, kakor je nastala. V večih pokrajinah se jej ustavlja ljudstvo.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

Tudi v Ptuiju je protestantizem koncem 16. veka okužil skoro vse prebivalce in začela se je najžalostnejša doba, ki je trajala blizu 20 let. Da se je krivovera v mestu in okolici tako močno vgnjezdila, zakrivil je mnogo tudi takratni nadškof Solnograški, Wolf Dietrich, ki je s svojim slabim izgledom, kakor v Solnogradu, tako po drugih, njemu podložnih mestih jih veliko pohujšal. L. 1587. je sicer izdal ukaz, da mora vsakdo, ki noče biti katoličan, v 14. dneh zapustiti deželo, a vsak, ki ga je poznal, je vedel, da se je to le na videz zgodilo. Za cerkvene postave se ni veliko brigal ter je živel v divjem zakonu. Jezvitov, ki so ga bili enkrat posvarili, ni mogel trpeti; nobeden ni smel v njegovih deželah in mestih pridigovati. Zato pa se je protestantizem zelo širil in se tako vkoreninil, da je Dietrich-ov naslednik v Solnograški nadškofiji, Marko Sittich, grof Hohen-

embs imel mnogo opraviti, preden je krivovero iz svojih dežel in mest iztrebil. V tem ga je na Štajarskem zelo podpiral Sekovski škof Martin Brenner, v obče „kladivo za krivoverce“ imenovan.

V teh nevarnih časih župnikoval je v Ptuji goreč dušni pastir, ki se ni strašil truda in raznih over ter je s svojo bistroumnostjo in jekleno značajnostjo podpiral vlado pri toliko važni, a tudi težavni protireformaciji. Bil je to župnika Gašp. Unholda naslednik

25. Boštjan Kobelj, župnik in duhovni komisar za Spodnje Štajarsko (1580—1599).

Po mnenji F. Raissa¹⁾ bi ta za Ptuj vse-kako znamenit mož bil domač rojak, Ptujčan ter bi v svojem rojstnem kraju bil župnikoval samo dve leti (1590—1592), a razni izvirni zapisniki²⁾ nam o njem poročajo vse drugače. Iz ovih zanesljivih poročil povzamemo, da je Boštjan Kobelj, narodivši se okoli l. 1550. v Kranji, študiral modroslovje in bogoslovje v Gradci, kjer je bil zadnja tri leta „summi Pontificis alumnus“. Marca l. 1577. v mešnika posvečen dobil je službo kaplana v Gradci. L. 1579. bil je nameščen pri sv. Pavlu na gradu.³⁾

Ob Jurijevem l. 1580. moral je župnik Ptujski Gašpar Unhold zaradi dolgov rezignirati. Ker je vlada davčni zaostanek, ki je v večih letih narastel do ogromne vsote 1020 gld., 7 šil. in 4 vin., strogo tirjala in so se oglaševali tudi drugi upniki, ni si nikdo upal župnije prevzeti; sploh pa tudi razmere v Ptuji zaradi protestantizma niso bile posebno ugodne.

Gradweinski župnik in višji duhovnik na Štajarskem, Albrecht pl. Hornberg nagovarjal je kaplana v Gradci, Boštjana Kobelja, naj se za izpraznjeno Ptujsko župnijo oglasi in v Solnograd poda, da potrebno skušnjo napravi. Nekaj časa se je obotavljal, a 5. sept. l. 1580. je vendar pisal nadškofu v Solnograd, da se dela in truda v dušnem pastirstvu nikakor ne boji, ker je pri jezvitih študiral, pač pa mu delajo preglavice in skrbi denarne zadeve. Vse župnijske dohodke pobral je prednik ter odšel zapustivši čez 1000 gld. dolga. Ako bi toraj moral takoj nastopiti, s čim bode dolg poplačal in kako se preživil na tako veliki župniji? Zato prosi osobito gledé zaostalih davkov pojasnila. Med tem je v zadevi višjega duhovenstva prišla iz Solnograda v Gradec posebna komisija, ki je Kobelju vse dvome povoljno rešila. Kmalu na to podal se je s svojim znanec, dr. Petrom Muhičem, profesorjem na Dunajskem vseučilišči, ki je bil ravno takrat poklican v Solnograd, da prevzeme višjo duhovenstvo na Štajarskem,⁴⁾ k nadškofu v Solno-

grad. Ondi je dne 21. sept. l. 1580. delal skušnjo, pri kateri je na vsa vprašanja tako izvrstno odgovoril, da sta mu izpraševalca Schreindl in asesor Martin Pegius z veseljem dala spričevalo sposobnosti za samostalno dušno pastirstvo. In že naslednjega dne (22. sept.) bil je imenovan župnikom v Ptuji in duhovnim komisarjem za spodnje Štajarsko. (Dalje prih.)

Smešnica 50. „Kaj“, vpraša Krsnik, „kaj ti je, ljubi sosed, da si tako klavern?“ „Kaj“, odvrne mu sosed, „kaj bi ne bil, ko mi je žena zbolela in sem že dva zdravnika vprašal, pa sta mi oba djala, da ji daje svet že slovo!“ „Ej“ reče Krsnik, „kaj bo to, daj pa ti slovo zdravnikoma!“

Razne stvari.

(Pogreb.) Včeraj, dne 11. decembra so pokopali vlč. g. Marka Glaser, čast. korarja in župnika pri sv. Petru blizo Maribora. Pogreba so se vdeležili mil. knezoškof in veleč. korarji solne cerkve ter več drugih čč. duhovnikov iz Maribora. V vsem pa je bilo pri pogrebu 34 duhovnikov in 13 bogoslovcev in brez števila ljudstva. Pridigovali so msg. prelat Fr. Kosar.

(Sejmovi.) V Mariboru se dela na to, da naj bode, poleg tedenskih sejmov po sobotah za navadne reči, še živinski sejem dvekrat v vsacem meseci, prvi ponedeljek v meseci, kakor je to že doslej in pa potlej 3., ako ni na tak den praznik ali pa nedelja. Tedaj pa je sejem naj prihodnji den. Mestni zbor je za to in je torej skorej gotovo, da dobimo take sejme.

(Okr. zastop.) v Šmarji je izvolil g. J. Anderluha za predsednika in g. H. Tanšiča za namestnika, v odboru pa so ti-le gg.: Leopold Fieglmüller, graščak v Žusmu, Fr. Andrinek, posestnik v Šmarji, Fr. Podgoršek, veleposestnik na Ponikvi, Fr. Detiček, posestnik v Mestlinji, M. Senica, posestnik na Ponikvi in J. Kregar, posestnik pri sv. Petru v Medvedovem selu.

(Imenovanje.) Gosp. dr. Janko Babnik, avskultant v Litiji, postal je pristav pri c. kr. okr. sodniji v Logatci.

(Za slov. šolo) potegnili ste se tudi občini Marija Gradec in Št. Kristof v Laškem okraju, ter je vsled njune pritožbe ministerstvo z ukazom od 17. junija t. l. št. 6717 spoznalo, da mora biti na šolah v Gornji Rečici, v Dolu, pri Št. Jederti, v Hrastniku pri Št. Petru in Št. Nikolaju slovenščina izključljiv podučni jezik; nemščina pa da se naj podučuje le kot neobvezni podučni predmet, ako stariši ne rečejo, da se njihovi otroci ne bodo učili nemški.

(Za dijaško kuhinjo) so darovali spoštovani Gajšoveci, Ključarovci in Kokoriči (fare

¹⁾ Pettau, 121.

²⁾ Knezoškofjski arhiv v Gradci in Mariboru.

³⁾ Mittheil. d. hist. Ver. f. Steier. XVIII., 67.

⁴⁾ Mittheil. d. hist. Ver. f. Steier. XXI., 40.

sv. Križa na Murskem polji) krompirja, repe, fižola, pšena, pšenične, ajdovske in zmesne moke — toliko vsega tega, da sta dva komaj pripeljala. Tudi gospodinje so globoko v tunjo segle in še nekaj masla navrgle. — Preblagi profesor in odgojitelj gospod Jožef Zelenik, ki se je zdaj v svoji rojstni fari pri sv. Vrbanu naselil, je daroval 30 gld. za dij. kuhinjo.

(Nova pesmarica.) G. Ivan Železnikar, urednik „Slov. Naroda“ v Ljubljani, je zbral lepo število slovenskih, koroških in srbskih pesmi, ter jih je izdal v posebnem zvezku. Cena mu je 90 kr. nevezanemu, 1 gld. 20 kr. pa vezanemu in se dobi v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

(Zdravnikov) plačuje država na Štajarskem 74, na Koroškem 10, na Kranjskem pa 18. Na Štajarskem dobiva torej za 29.700 prebivalcev, na Koroškem za 34.800, na Kranjskem za 26.700 po eden zdravnik svojo plačo od države.

(Omiko) prodaja Nemčija v Afriko tamošnjim zamorcem ali ta omika ni druga, kakor žganje. Ono leto je šlo te „omike“ iz Nemčije za 14 milj. med zamorce.

(Naveličala) sta se prostega zraka Fr. Žohar in Jurij Knez, ki sta bila ušla iz ječe v Laškem trgu, ter sta si v petek sama prosila prenočišča v ječi c. kr. okr. sodnije v Celji.

(Baje iz hudobije zažgal) je nekdo na Murščaku blizu Radgone hišo pri vinogradu grofa D'Avernas. Gospod, ki je tam spal, se je še pravočasno prebudil in si rešil življenje. Sedaj je pa, kakor se nam piše, dotični vinograd svoj prodal. Kupila sta ga dva kmeta in potem manjše parcele razprodala.

(Goljufija.) V Globokem pri Brežicah se je nek goljuf priklatil v tamošnjo pošteno hišo ter je izvil z goljufijo gospodnji 10 gld. Na to je popihal, najbrž proti Celju. Goljuf ima sključene prste na eni roki in se nosi po gosposko.

(Duhovske spremembe.) Umrli je vlč. g. Marko Glaser, častni korar in župnik, vitez Franc Jožefovega reda pri sv. Petru blizu Maribora, v noči 9. decembra, v 84. letu svoje dobe. Provisor je postal č. g. M. Jurkovič, kaplan pri sv. Petru pri Mariboru, na isti župniji.

(Prestavljeni) so ti-le č. g. kaplani: Jože Sinko iz Št. Jakoba v slov. gor. za I. kaplana v Konjice, Jože Mlasko od sv. Miklavža pri Ormoži k sv. Jakobu v slov. gor., J. Gliebe iz Središča k sv. Miklavžu pri Ormoži. Kaplani v Središči in pri sv. Petru ostanete prazni.

(V začasni pokoj) stopi č. g. Jakob Kočevar, kaplan v Konjicah.

Loterijne številke:

Gradec 7. decembra 1889:	21, 12, 4, 20, 66
Dunaj „ „	52, 59, 25, 11, 4

Dražba cerkvenega vina.

V ponedeljek, dne 16. decembra t. l. ob 9. uri zjutraj se bo v Kamnici 10 polovnjakov letošnjega vina po dražbi prodajalo; na oznanjen den 28. oktobra t. l. ni bilo nobenega kupca.

Župnik Švarc.

Št. 15727.

Razglas.

Zaradi oddaje zidave pri farni cerkvi v Vuzenici se ponudbena obravnava na ponedeljek, dne 16. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Slovenj-gradci odločuje.

Stavbeni stroški uravnanih prera-

čunov znašajo	fl. 5807.67
za povizbo stolpa odpada	„ 4014.19
na povekšavo žagreda	„ 1408.88
za druge popravile	„ 284.60

Zaporočno vlogo (vadium) ima vsak podvzetnik 580 gld. ali v gotovini, drž. obligacijah po dnevnem teku ali pa v hranilničnih bukvah vložiti.

Drugi oddatni pogoji, kakor stavbeni načrti in preračuni se vsaki dan pri tukajšnjem uradu v navadnih uradnih urah lahko razgledajo.

Vsi, kateri zidavo podvzeti menijo, naj svojo ponudbo z določeno omenjeno zaporočno vlogo in s kolekom 50 kr. dobro zapečaten, najdalje do dne 16. decembra t. l. dopoldne 10. ure podpisanemu c. kr. okr. glavarstvu pošljejo.

C. kr. okr. glavarstvo Slovenjigradec,
dne 22. novembra 1889. 2-2

NOVA PESMARICA.

Zbirka najbolj znanih slovenskih, hrvatskih, srbskih, bolgarskih, čeških, poljskih in ruskih pesnij.

Sestavil Založil
Ivan Zeleznikar. Dragotin Hribar.

Cena: Mehko vezani 80 kr., s pošto 10 kr. več.
Elegantno vezani 1 fl. 20 kr., s pošto 1 fl. 30 kr.
Dobiva se v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.
Naroča se pa lahko tudi v vsaki bukvarni. 1-5

Naznanilo.

Dajem na znanje, da imam v svoji drevesnici kacic 500 komadov redno visokih in močnih izbranih, najzlahtnejših buternih hrušek komad à 50 kr.

Miha Vizjak,

poslavljeni sadjerejec in posestnik na Pečovji
pošta Štoré. 3-3

6 lepih svečnikov za cerkev

iz kitajskega srebra, s pravim srebrom v ognji trikrat posrebrjenih, 1 meter dolgih se odda. Kje, pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 1-4

Kupijo se vsaki dan:

Pitani kapuni, purani, race, goske, pišanci, jerebice komad 55 kr., zajec veliki 1 fl. pri **Jožefu Robitsch**, Triesterstrasse Nr. 10. 1-3

Občinski tajniki

in druge olikane, zanesljive osebe, katere pridejo pogosto z ljudmi v dotiko in si hočejo poleg svoje službe še kaj zaslužiti, naj se oglasio pod naslovom: G. A. G. 1. 867, Graz, poste restante. 9-10

Bolezen želodca



Varstvena znamka.

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice-zlata žila, zaprtje, vo, denica in kronična driska zdravi se najvspešneje s **Piccoli-jevo „Esenco za želodec“**, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glitstam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Na Štajarskem, Gradec: Eichler, St. Leonhardstrasse; Nedved, Murplatz; — Aussee: Lang; — Bruck ob Muri: Langer; — Celje: Kupferschmied; — Gleichenberg: Fürst; — Köflach: Bilek; — Lipnica: Russheim; — Ljubno: Filippek; — Ljutomer: Schwarz; — Maribor: Bancalari; — Ptuj: Behrbalk; — Brežice: Schnidersch; — Voitsberg: Guggenberger. 12-12

Maribor
Gospodne ulice 3.
Prodajalnica papirja in vsakovrstne sprave za pisanje in šolskih in molitvenih knjig
Naročajo se tudi lahko vsi modni listi avstrijski in 388
na drobno in veliko.
Naročajo se tudi lahko vsi modni listi avstrijski in 388
na drobno in veliko.
Naročajo se tudi lahko vsi modni listi avstrijski in 388
na drobno in veliko.

Andrej Platzer,
popraj **EDUARD FERLING.**
Zaloga za tovarne, vsake vrste knjig za trgovce, knjižice, slame, za loščenje in zavitke.
Novejši
posebno platna za gratulacije, karton, svilnat in katunski papir v krasnih barvah po izvanredno nizki ceni.
Knjigovezarna.
Gospodne ulice 3
Maribor.

Pravo francozsko žganje (cognac).

Kaj je pravo francozsko žganje?

ZAKONOM ZAŠČIČENA MARKA.



Iz francoskega in južnoštajarskega jakaga močnega brdskega vina izpriljen alkohol, pod imenom „cognac“ zdravniški priporočano dietično, duh in telo oživajoče slastno in zdravilno sredstvo. Kaj se dobi navadno mesto takega zdravila? Navadno žesto s soljo pomešano, ktere upliv na telo je, če ne škodljiv, jednak ničli. Če vsa vporabljenaa sredstva proti ischias, reumatizmu, živčanim boleznim, izpadu las, protinu, trganju v udih, ohromenju, ranam vsake vrste, boleznim v glavi in zobeh i. t. d. nič ne pomagajo, naj se pokusi vsaki boolestnik iz južnoštajarskega znamenitega Konjčkera, lastno pripravljenege vina destilovano, na vse ove bolezni čudno delujoče, pravo francozsko žganje vporabiti. Mala stekl. 60 kr., v. 1 gl. 20 z.

Štari cognac, posebnu okrevajočim in na želodecu bolanim preporočljiv, 1 steklenica gl. 1.50, narode 4 v. steklenice pošiljajo se franko brez daljnih stroškov.

BENEDIKT HERTL

veliki posestnik na graščini Gollé pri Konjčeah, Južno-Štajerska.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gospodne ulice.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gospodne ulice.

Potrebno za hišo in pisarno!

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je ravnokar izšel in se dobi

Slovenski koledar 1890.

za steno.

Cena 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Tiskan v treh barvah!